

Հարկ իշխանը գլխավոր զորքաբանակին
կը հրամայէ, որ Մոզէի ընդարձակ
դաշտին մէջ գործելու սահմանափակ
է: Կը հաւատեն թէ Գաղղիական զո-
րքաբանակ մը երէկ Սարգիսի վրայ քա-
ւեր եւ զոյն առեր է:

Հանրային Ամսդրամի եւ Ֆիօթէն-
ցայի մէջ Սքոնթօն 6ի ելաւ:

Գաղղիայ զօրքերը Պապին երկրէն
մեկնել սկսան:

Փարիզ 5 օգոստոս:

Պաշտօնական լուրեր:—Տուէ զօ-
րապետին հրամայած բանակէն երեք
զօրքաւորն եւ կէս բաժին ալ թէ թեւ
հեծեալազօր յարձակում կը ցնին վէյ-
սէմպուրի քով թշնամեաց խոտա-
ռաւեալազօր զօրութիւններէ, որք այն
բլուրը չը մարտադր անտառներուն մէջ
գործած էին: Մեր այս զօրքը քանի
մը ժամ գլխադրելէ ետեւ Պիլի գիծը
հրամայող Ռիփօնիէ գնդապետին վրայ
քաշուեցաւ: Տուէ զօրապետը մեռաւ,
եւ թնդանօթ մ' ինկաւ թշնամեաց
ձեռքը: Մաք Մահան մարտավարն իր
հրամանին ներքեւ եղած զօրութիւնն
այն տեղը գումարեց:

Բեռլին 5 օգոստոս:

Մայնս 4 օգոստոս:

«Արքայազուն իշխանին հայրին
առջեւ այսօր պայծառ բայց արիւն-
դուշտ յաղթութիւն մ' արինք: Այդպիսի
վէյսէմպուրի քաղաքն յարձակմամբ
անաւերջաւ, ինչպէս նաեւ կէսապէրի
Մեր 5 եւ 11 րդ զօրքաբանակներն եւ
Պաշտօնապետը երկրորդ զօրքաբանակը
կուռելով թշնամին վանեցին: 500 ողջ
եւ անվերք դերի ինկան մեր ձեռք:
Թնդանօթ մը եւ թշնամեաց բանա-
կետին առինք վրաններով: Գաղղիաց-
ւոց Տուէ զօրապետը մեռաւ: մեր կող-
մէն ալ փերիպալս զօրապետը թե-
թեւ կերպով վիրաւորեցաւ: Մեր 7 եւ
59 րդ գումարքը շատ կորուստ ունե-
ցան: Գահաթիւն Աստուծոյ այս առա-
ջին փառաւոր յաղթութեան համար
Ապոստոլին համար ալ յայտնիս անոր
վրայ գնենք:» ԿիթիօՍՄ

ԱՆՈՒՏՐԱՅԱՆ ՀՈՒՍԻՐ

Ինքնաբեր 3 օգոստոս	
Բաժնակ, Մ. Ե. 0. 8 1/2	
Ծախսած 8000 հակ.	
30780	
Լոնդոն 3 օգոստոս.	
Անգ. ֆոնտ. 87 1/2	
Օսմ. ֆոնտ. բայց 33 1/2—39 1/2	
» » զոյց —	
» » զոյց 39.25	
» » զոյց 39.50	
Փոխ. Ոսմ. 4863 277.50	
» » 4869 230	
Ռանթ Գաղղ. բայց 67.45	
» » 66.70 թուլ	
Ռանթ Խաղ. բայց 47.90	
» » 47.40	

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ	
ԷՍԶԱՐԸ ՈՒՍՈՒՄԻԷ	
24 յուլիս ուրբաթ իրիկուն 42	29
23 « շաբաթ առաւօտ	
բացուեցաւ	42
վեր գին	42
վար գին	41
42 օր	05

ԱԶԳԱՅԻՆ

Երուսաղէմի ինքնուրոյն վրայ վար-
չութեան եւ Բ. Դրան մէջ բանակ-
ցութիւնները գեւ. ընդած չըլլալուն
համար՝ վախճանը գեւ. յայտնի չէ:
Բայց վարչութիւնն արդէն վստմ. Ապրօ
էֆենտի միջոցաւ գործին բուն վիճա-
կը բացատրած է Բ. Դրան: Լատինք
բնաւ կըսենք մի չունին Ս. Յակո-
բայ վանուց մէջ եւ չեն կրնար յու-
ցնելու բայց 'ի Հայոց կողմանէ պարզ
հիւրընկալութեան սովորութենէ մը,
որքերէրք իրաւանց կարգ չկրնար
անցնիլ: Տանուակը մը կրնայ մէկը

ուղածին չափ ժամանակ հիւրընկալել
եւ օրին մէկն ալ չընդունիլ: մանա-
ւանդ երբ հիւրն իրեն չտրհաւած առ-
պընչականութիւնը չարտադր գործա-
ծել սկսի, տանուակէին թշնամու-
թիւն ընէ. կամ այնպիսի պարագանե-
րու մէջ գնաւոր, որ տանուակէին շա-
հը, պատիւը կամ ինքզնի չենք ըն-
դունիլ:

Ճիշտ այս կերպարանքն ունի այս
ինքիւրն ալ: ուստի տարակոյս չկայ որ
վարչութիւնն այս պարագաները Բ.
Դրան արդարապէս դատարարութեանը
ներկայացուցած ժամանակ Հայոց ի-
րաւունքն ինքնին յայտնի կըլլայ եւ
գաղտը կը լուծուի:

Կոյսերական կառավարութիւնը
երկրորդ կարգի պաշտօնատարութեան
առաջին աստիճան չտրհաւած ազգային
Պատրիարքարանի Գաղտ—Քեհեմարի
Մեծ. Սաղայեան Ալեքսան Էֆենտիին:
Պատրիարքարանի փառաւոր—Քեհե-
մարի թեման կարեւոր եւ փափակ
պաշտօնային ասիէ տալիս նուազագույն
ախարհ վիճակն այժմեան պատուաւոր
վիճակին հետ բազմապատկերեալ եւ Ա-
լեքսան Էֆենտիին անձնական արժա-
նիքը, խոհանարութիւնը, հանգիստը,
պատուաւոր վարքն ու անհատական-
ութիւնը եւ իր պաշտօնին կատարման
մէջ ունեցած փութաշնորհութիւնն ու
յայտարարութիւնը ճանաչողներն իրա-
ւամբ դո՛ւ կըլլան անոր եղած այս բա-
րոյական վարձատրութեան վրայ, որ
պատուաւոր անձի մը համար ամեն
նիւթական վարձատրութիւններէ թան-
կազին է:

Մեր այս առիւտուն արդարութեան
նը կրնան վերջիլ այն ամեն ազգա-
յինք՝ որք Պատրիարքարանի միջոցաւ
կատարուելը դործ ունեցած են Բ.
Դրան հետ:

Լէվոնթ «Հէրըտ Լրագիր»-ի եր-
կաշարթի աւուր թուոյն մէջ բարձր
ուած էր թէ Հակահատուենեան կաթի-
րիկ ազգայինք Ս. Հայրէկի գլխավոր
Հայաստանեայց եկեղեցւոյ գլխավոր առ-
նալու խնդիր մատուցել են: Նորին
Սրբազնութիւնն ալ պատասխան տուել
է թէ «Աշխարհականները սիրով կըն-
դունի, բայց եկեղեցական դասը
չ'կրնար ընդունիլ անոնց խռովայող
ողիւն վախճանովը»:

Ազգային Պատրիարքարանէն այս-
օր մեզ գրիւած Պաշտօնական ծա-
նուցում մը կը յայտնէ թէ այս բարձր
բարեբաղին անհիմն է: Այն Հակահատուե-
նեան ազգայնաց կողմանէ այնպիսի ա-
ռաւորակութիւն մը եղած, եւ ոչ ալ
Նորին Սրբազնութեան կողմանէ այն-
պիսի պատասխան մը արուած է:

Հետեւեալ կարեւոր յօդուածին
վրայ դուր Արմ. հայ քահանայ մը գը-
րած է. ընթերցողաց ուշադրութիւնը
կը հրաւիրենք:

... Խմբագիր Մատիւս պատուա-
կան լրագրի:

« Եւ յայնչեցի մարդն անօրէնու-
« թեան, որդին կորստեան, հակա
« ռակորդն հարապեցաւ 'ի վերայ
« ամենայնի, որ անուանեալ իցէ
« կամ պաշտօն, Աստուծոյ մինչ
« նաեւ նմա 'ի սոսմարին Աստու-
« ծոյ, եւ ցուցանել զանձն թէ Աստ-
« ւած իցէ: Բ. Թեմադ. Բ. 3—4:

Սրբաւորութիւնն ասիւր եւ անախորժ
ձայներ մի դմից կնի կը հընչեն, եւ կը
խռովեն զհոգիս: Տակաւին մարդախո-
շը պատերազմին ահաւոր սրտառման
ըն չ'լուծած, յառաջ քան զայն լուծե-
ցաւ դժոխային ձայն մը, դիւախրօտ
վճիռ մը, որ ճշմարիտ փրկատնեայ
հոգիները կը արամեցունէ, եւ որ նա-
խատիք է այն երկնային կրօնին ամե-
նատուրը ճշմարտութեանը, նախատիք
է ներկայ դարուս մարդկութեանը,
եւ որ՝ վերջապէս, յայտնի եւ բացե-
րեւակի լրու մնէ Աստուծոյն Առա-
քելոյն մարդ արեւութեանը դուր 'ի վեր

նշանակցի:

Փրկատնեայ ընթերցողն անտարա-
կոյս գուշակեց թէ այս անախորժ ձայ-
նը՝ այս արարողից վճիռը՝ Անթիքիս
թիւն վճիռն է, որ յանուն փրկատնե-
ութեան տրուեցաւ այս օրերս Պիոս
անուանով մեղանշական մարդու մը՝ որ է
Պապ Արեւմտեան եկեղեցւոյն: Եւ որով
հետեւ անախորժութիւն միայն արարիչ
Աստուծոյ յատուի է, այն մարդը՝ որ
Աստուծոյն այս յատուութիւնը յա-
փըշտակել կը ժայհի, այն՝ մարդը կը-
նոմ, «Անթիքիս թեման մարդն» է,
« Կորստեան որդին », « ամենուն վրայ
հարապեցած հակառակորդը » որ Աս-
տուծոյ տաճարին մէջ նստելով ինքը
զինքն Աստուծոյ յոյն կողմէն է: Եւ
այն ժողովը՝ որ այս վճիռը կամ տխու-
ղորդ կուտայ միշտ մեղանշական, յա-
րաժամ սխալական մարդու մը, նա՛
Աստուծոյ եկեղեցւոյն ժողովը չէ՛, այն
մարդապաշտից ժողով մը, հակառակ
Աստուծոյ ներհակ փրկատնեայ եւ Հոյ-
հոյն Հոգւոյն արդոյ, որ չարախոտա-
ված է քան զհիւսիսաւոր Արեւմտի Մա-
կեդոնի եւ Նեապոլի:

Արդ՝ Սրբաւորութիւնն—Հոգւոյն
կաթիլով—Պապական եկեղեցին, որ 'ի
վաղուց չեղած եւ խոտորած էր Նախ-
նի Առաքելական սուրբ եկեղեցիէն՝
ինչ ինչ քննադատ վարդապետու-
թիւններով այժմ բողոքողին, յայտնի
համարձակ երկնքի ու երկրի առջեւ,
Ստուծոյ ու մարդոց առջեւ հրատա-
րակեց, թէ ա՛յ ինքը Ա. Յովհ. Բ. 22ին
մէջ գրուածն է իսկ եւ իսկ ուստի եւ
արաւելոյ փրկատնեայ ճշմարիտ եկեղե-
ցիէն, եւ իրեւ զհիւսիսաւորապետս
նորովի եւ բանադրանաց արժանի՝ եւ
ենթակա՛յ Ս. Ս. Երան. ճշմարիտ եւ
ստոյգ է՝ որ եթէ մէկը հակառակը
պնդէ, երկու անգամ երկուքը հինգ-
կնէ բռնով պնդող մոլեռանգ մը ըլ-
լալը կը յայտնէ:

Ձգեմք դաննք պահ մը իրենց մե-
ղեղնութեանը մէջ մինչեւ որ զգաստու-
նան, դառնաւոր մենք մեր անարատ
եկեղեցւոյն, որ իրեւ հին, աւանդա-
պահ սուրբ, ճշմարիտ եւ Առաքելու-
կան եկեղեցի փրկատնեայ պարտաւոր
է անտարբեր հաղթատուն չ'մնալ՝
յանուն փրկատնեայ հրաշքակ եղած
այս Աստուծոյն զէ՛մ մարդութեան .
այլ միանալով այս բանին համար իւր
գրայի Սրբաւորութեան դերապատուեալ
եկեղեցւոյ—Յունաց—հետ, ուղղափա-
ռախումբ ժողով մը կազմել որոյ մէջ
կը մտնեն բոլոր Սրբաւորութեան դասաւոր-
թեանը եղած ազգաց եկեղեցիներն,
եւ ի՞նչ չեմ սխալիլ՝ նաեւ Մեզ գիտա-
կան եկեղեցին՝ որ Առաքելական յա-
ջորդութիւնը կ'ընդունի, եւ 'իզուրով
հերքեն այս Հոգւոյն մարդաւոր
եկեղեցին, փրկատնեայ մի, սուրբ եւ
ընդհանրական եկեղեցւոյ մասնակցու-
թեան:

Եթէ այսպիսի ժողով մը կազմու-
հաղ չընէին Հայկական եւ Յունական
եկեղեցւոյ Ս. Հայրապետէն, նշան է՝
թէ իրենք ալ կը կամենային կամաց
—սուսի՛չ բուսիլ—Աստուծոյն առջեւ
զինքն մարդութիւնը չ'հերքողը՝ ին-
քը ընդունած կը համարուի, մանաւաղ
եթէ «այն ալ ուղղափառ եկեղեցի է»
խօսքը՝ քանի մը Խեհահաղէք տախտին
չուային վերենք հերետիկոս ճանչող
այդ եկեղեցւոյ . . . :

Մեր եկեղեցւոյ Գեր. Եպիսկոպոս-
ները՝ որ այս միջոցի բազմաթիւ են Կ.
Պօլոյ եւ շրջակայից մէջ, արդեօք
միտքերէն անցաւ փրկատնեայ
ողով իրարու քով գալով՝ այսպիսի
ժողով մը կարեւորութիւնը ծանու-
ցանելու եւ յիշեցնելու վեհ. Տ. Գե-
որգ կաթողիկոսին . . . :

Եթէ այնքան աշուրբ զանուե-
ցան անցեալ տարի Մայր Աթոռ Սուրբ Ե-
րուանց կարեւորագույն դատարարութեան

վրայ, եւ տաճարեցին հետադրեր տե-
ղալ 'ի Ս. Նիքիթիէն, որչափ եւս առաւ-
եւել այժմ աչքերն են չորս բանալով
փութաւոր են Արեւելեան—Տիեզերա-
կան ժողով մը կազմելու համար առնն
միջոց խորհելու, գրելու եւ կարգադ-
րելու, որ Աստուծոյն Աթոռայ մեծ
Յափշտակիչին ճիւղաները չ'լրատուին,
եւ փրկատնեայ եկեղեցին մարքը-
ւի եւ ազատի այդպիսի անհեղեղ
դաշնակ մը բռնաբարութիւններէն:
Յայտն. Յովհ. Գ. 18:

Մ. յ. նման երեք վերոյիցեալ հե-
րետիկոսապետաց՝ այս պապական ժո-
ղովն ու վճիռը նշուելու հրատարակ-
ուելու են եկեղեցւոյ մէջ—վարդապե-
տեր քարչելով— եւ ա՛յ ամեն մարդ-
բացարձակ կերպով խմանալու է այ-
սուհետեւ, թէ եկեղեցւոյ ազօրած
« Ժան Կաթողիկոս » — « Կաթողիկոս Եպի-
սկոպոս » կարգէն դաւա է Հոգւոյն
Պապը:

Այս 'ի լուր աշխարհի բանադրա-
կան բողոքն ընկել եթէ անկողի դու-
նալի Արեւելեան եկեղեցին, ապազայ
դարուց պատմութիւնը այս լուր ին-
քն իրեւ հաստատութիւն պիտի ըմ-
բռնէ անո՛ր ալ Արեւմտեան եկեղեց-
ւոյ համար ըլլալուն, որ քան 'ի
մէնջ, եւ այսօրու թէ սկսեալ անը-
խալութեան շատուած չարահայտ
արարանները— ճիշդ ինչպէս — այս
ժողովն ալ իրեւ տիեզերական, եւ իր
վճիռներն ալ հոգւոյն արդի հաստա-
տած պիտի ճանաչեն, եւ փրկա-
տեան ու Տրիսուրիտան ըստած պապա-
կան ժողովոց պէս մեզի կ'ընկալեն պի-
տի ճշմունքն . . . :

Իսկ եթէ՛ ըսենք որ, Յունական ե-
կեղեցին առ ոչինչ համարելով (ինչ-
պէս որ է) պապական այս մարդա-
պաշտ մարդութեան ժողովոյ վճիռը
հարկ չ'տեսնէ ժողով գումարելու, կա-
րելի է նա իր մասին իրաւունք ունե-
նայ, բայց մենք—Հայաստանեայց ե-
կեղեցւոյ որդիք—իրաւ մեծ պարտա-
ւորութիւն ունինք կատարելու այս
հերքումը, իրեւ ընդ միշտ միանալ
եւ վշտացեալ ժողովուրդ՝ այդ դադա-
նէն, ըստ որում՝ զիտութեամբ կամ
ազիտութեամբ՝ տախտին մինչեւ յայ-
սօր նոցա խորհական գրքերով տողոր-
եալ միտքեր ալ կան մեր մէջ, որք ա-
նըզաւարտէս խմբեալ, կը խօսին, կը
գրեն եւ կը քարոզեն իրեւ ընդհա-
նուր եկեղեցւոյ վարդապետութիւն
չառ մը պապական սկզբունքներ, ա-
ռանց գիտելոյ եւ ճանաչելոյ պա-
շտ՝ Հայաստանեայց կերամիտքութե-
կեղեցւոյ անարատ վարդապետու-
թեան Բատի գարձաւը կըսեմ հարկ
'ի վերայ կոյ հերքել եւ բանադրել,
'ի զգուշութիւն ապազայց:

Հեռի՛, հեռի՛ այսուհետեւ, ո՛վ
սըրբազան դատ եկեղեցւոյ իմոյ Հայ-
րենաց, Հովհ. Բ. հոգեւոր բանաւոր
դատանց Մուր Լուսաւորչին Հայաս-
տանեայց, հեռի՛ նոցա ամեն հրապոյ-
ներէն, ճանչենք եւ ճանաչեցունք մեր
ժողովուրդեան թէ վիճ մեծ է ընդ մէջ
Պապականութեան եւ Հոյութեան .
թէ նոքա՛ մեր Ազգին տունը քանդու-
ցին Ռեթիթիւնով, Ջահիկցիներով,
Նիկիթիւնով եւ Հատաններով եւ ճիշդի-
թական ամենապարտաւիր խորհուր-
տութիւններով մինչեւ յայսօր, թէ նո-
քա մեր Մաճառատանի եւ Լեհաստա-
նի քաւառն հաղար Հայերը կուլ ալ-
ուին ամեն անգամ թեմաթիւններով,
եւ մինչեւ անգամ մեր Կ. Պօլոյ Պատ-
րիարք եւ իրենց մէկ հատիկ ասիական
Առաքել վարդապետը դաւա՛ պապա-
կան քառանքի եւ սոսկալի վանքի մը
մէջ փակելով՝ արեւելք քանդեցին, որուն
նոր 'ի լուր կ'ըմ ապամութիւնը՝ (որ
կը խայտառակէ Չափեանի պապական
ստութիւնը) ձեր պատուական լրագ-
րայն միջոցաւ հրատարակու երկն չը-

